

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Br. Dokumenta: 24.28.1-2017-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA TË AUTORITETA
KOSOVA ZA KONKURENCIJU ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31
DECEMBROM 2017

Priština, jun 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Autoriteta Kosova za Konkurenciju u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu, koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Refiqe Morina (Vođa tima) i Shemsije Llugiqi (član tima) pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije, Ramadan Gashi.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	9
4 Napredak u sprovođenju preporuka	14
5 Dobro upravljanje	14
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	17
Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina	20
Dodatak III: Pismo potvrđivanja	23

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Autoriteta Kosova za Konkurenciju za 2017 godinu, koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2017 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije. Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 10/04/2018.

Naša revizija se fokusira na:

Radnje koje su preduzete od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2017 godinu, direktno odražavaju kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Autoriteta Kosova za Konkurenciju.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju koju pokazivao viši menadžment i osoblje Autoriteta Kosova za Konkurenciju tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

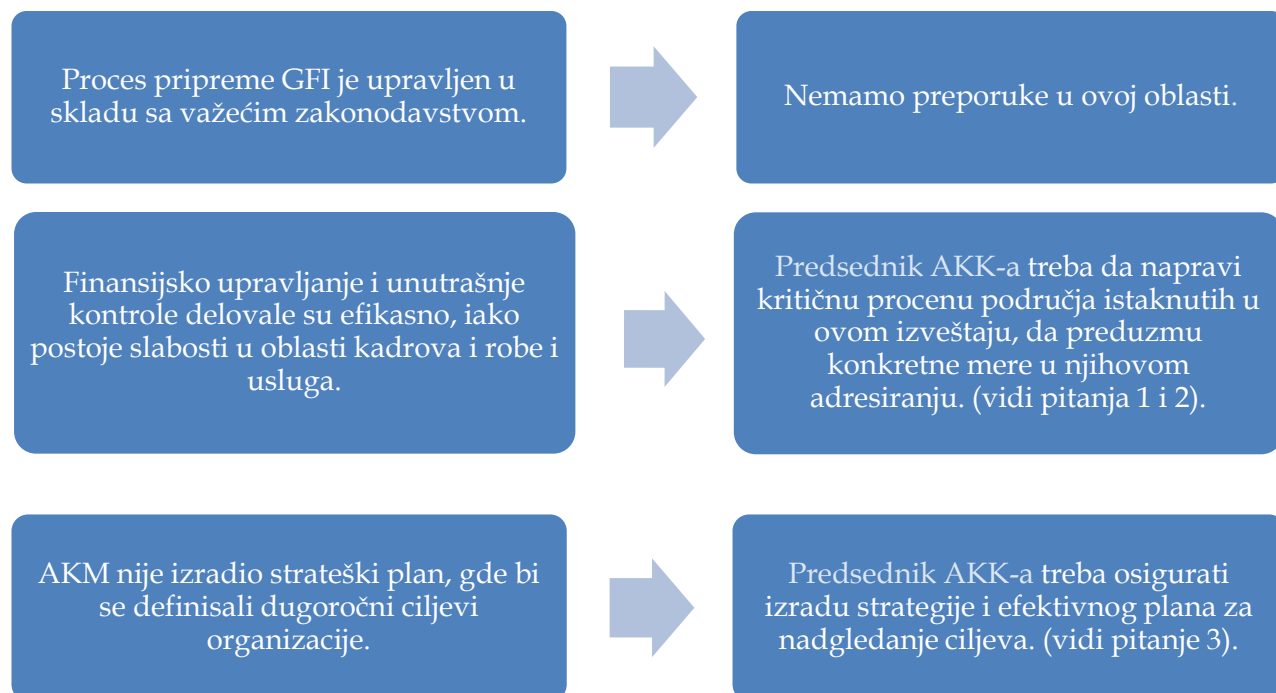
Ne modifikovano mišljenje

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2017 godinu *predstavljaju objektivni i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menagmenta- 2017

Menagmenta je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- usaglašenosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- svim pitanjima koje proističu iz ili se tiču revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika za reviziju Autoriteta Kosova za Konkurenciju. Analizirali smo aktivnosti Autoriteta Kosova za Konkurenciju o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

---

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Uzima se takođe u obzir izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje

Revidirali smo GFI Autoriteta Kosova za Konkurenciju za godinu završno sa 31 Decembrom 2017, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, kao i objašnjenja u finansijskim izveštajima.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2017, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje GFI

Glavni finansijski službenik je odgovoran za pripremu i tačno predavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme

---

finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa dopunama i izmenama).

Predsednik AKK-a odgovoran je za osiguranje nadzora nad procesom finansijskog izveštavanja Autoriteta Kosova za Konkurenciju.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).
- Desetomesečne izveštaje na vreme;
- Plan nabavke za 2017 godinu; i
- GFI pripremljeni na vreme i potpisivani od strane GAS i GFS.

U kontekstu zahteva za izveštavanje, mi nismo identifikovali neku nepravilnost.

IZJAVA MENADŽMENTA AKK-a

Imajući u vidu gore navedenog, Izjava data od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, prilikom dostavljanja nacrta GFI-a Ministarstvu Finansijska je tačna jer tokom revizije nisu identifikovane materijalne greške, osi pitanja prikazano kod isticanja pitanja.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Nemamo preporuke u vezi sa GFI.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Uvod

Naš rad u vezi sa FUK-om, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o finansijskom upravljanju i kontroli

AKK uopšte ima dobre kontrole u odnosu na svoje zakonske obaveze. Finansijsko upravljanje i kontrola dokazali su dobar proces pregleda i sigurnosti u implementaciji zakonodavstva i drugih procesa. Međutim, neophodna su poboljšanja u robe i usluge i upravljanja osobljem, sa posebnim naglaskom kod ugovora za posebne usluge.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, kao i potrošnju fondova prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Izvori Fondova:	252,965	243,518	224,087	179,476	125,979
Grant Vlade -Budžet	252,965	243,518	224,087	179,476	125,979

Završni budžet u odnosu na onaj početni je umanjen za 9,447€. Ovo smanjenje je rezultat budžetskih skraćenja sa pregledom budžeta.

U 2017 godini, AKK potrošila 224,087€ ili 92% završnog budžeta sa smanjenjem od 7% u odnosu na 2016. Međutim, izvršenje budžeta ostaje na zadovoljavajućem nivou.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	252,965	243,518	224,087	179,476	125,981
Plate i Dnevnice	160,104	170,657	170,657	140,429	97,902
Roba i Usluge	59,861	59,861	43,511	38,596	26,379
Komunalije	13,000	13,000	9,919	451	1,700
Kapitalne Investicije	20,000	-	-	-	-

Objašnjenja vezana za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Završni budžet u odnosu na početni budžet za kategoriju plate i dnevnice povećan je za 10,553€. Ovo povećanje je rezultat imenovanja članova komisije za zaštitu konkurencije.¹ Izvršenje budžeta za ovu kategoriju je iznosilo 100%;

¹ Odluka br.05/V-294 –Za članove komisije za zaštitu konkurencije.

- U kategoriji robe i usluga nije bilo razlika između početnog i završnog budžeta. Nepotrošena sredstva na kraju godine su iznosila 16.350 €, što je rezultat budžetske štednje;
- I kod komunalije, završni budžet nije imao razlike sa početnim. Nepotrošena sredstva na kraju godine su iznosila 3.081€, što je rezultat uštede u komunalijama²;
- Početni budžet u kategoriji kapitalnih investicija iznosio je 20.000€, koji je planiran da se kupi softver za potrebe AKK-a. Ova sredstva u potpunosti su uzeta odlukom Vlade br. 08/151.

3.2 Prihodi

Prikupljeni prihodi od AKK u 2017 godini su bili u iznosu od 6,200€. U poređenju sa prethodnom godinom vidi se povećanje prihoda za 3,200€. Ovi prihodi se od dozvoljenih koncentracija³.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	2017- Prijemi	2016- Prijemi	2015- Prijemi
Prihodi	6,200	3,000	100
Ukupno	6,200	3,000	100

Prikupljeni prihodi od strane AKK deponuju se u budžetu Kosova. Iz testiranih uzoraka nismo primetili nikakva pitanja za izveštavanje.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.3 Plate i dodaci

Plate i dodaci se isplaćuju putem centralizovanog platnog sistema (payrol) kojim upravlja MJU i MF. Ključne kontrole kojima se potvrđuju tačnost i potpunost plaćanja su platni spiskovi koji su potpisali lideri organizacionih jedinica.

Testirali smo usaglašenost platnih spiska sa platnim sistemom (trenutni radnici, zapošljavanje, porodijsko odsustvo). Nismo primetili nikakve probleme u testiranim uzorcima za prijavljivanje..

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

² Raspodela opštinskih troškova sa drugim budžetskim organizacijama smeštenim u jednoj zgradi.

³ **Pojam Koncentracije:** Koncentracija preduzeća stvara se uspostavljanjem stalne kontrole kojom se stiče; spajanja dva ili više samostalnih preduzeća ili delova takvih preduzeća i direktne ili indirektno kontrole ili uticaja dominantne pozicije jednog ili više preduzeća ili delova preduzeća (vidi vise u zakonu o konkurenciji). U pismenom zahtevu učesnika koncentracije, NAK obezbeđuje dokaze da je koncentracija dozvoljena.

3.4 Upravljanje osobljem

U AKK odobreni broj osoblja za 2017 godine je bio 19 pozicija a na kraju 2017 godine bili su 18 zaposleni.

Testirali smo brojne uzorke kako bismo osigurali da su akcije preduzete u ovoj oblasti u skladu sa važećim propisima. Iz naših testiranja identifikovali smo sledeća pitanja:

Pitanje 1- Ugovor o posebnim uslugama bez procedure regrutovanja

Nalaz Prema članu 12 tačka 4 ZJN br. 03/L-149, imenovanja u određeni rok za period kraći od šest meseci vrši se na osnovu ugovora pod nazivom "Sporazum o posebnim uslugama" koji su predmet Zakona o obligacionim odnosima i za koje se primenjuje pojednostavljeni postupak regrutacije. Mi smo identifikovali da je AKK zaključio posebne ugovore o uslugama na period od šest meseci bez procedure regrutovanja za poziciju "Istražni Inspektor za Konkurenciju".⁴

Rreziku Ugovor o posebnim uslugama bez pojednostavljenih procedura zapošljavanja ograničava konkurenciju i povećava rizik da se angažovanje osoblja vrši na netransparentan način i kao posledica toga primljene usluge nisu u skladu sa potrebama AKK-a.

Preporuka 1 Predsednik AKK-a treba da osigura da angažovanje osoblja sa posebnim uslugama bude obavljeno na osnovu procedure regrutacija tako da proces bude transparentan i konkurentan.

3.5 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge i komunalije u 2017 godini je bio 72,861€. Od njih je potrošeno 53,430€ ili 73% završnog budžeta. Najveći deo troškova u ovoj kategoriji uključuju troškove za službena putovanja, službeni ručkovi, snabdevanje za kancelariju i troškovi mobilne telefonije. Od naših testiranja identifikovali smo sledeće pitanje.

---

⁴ Ukupna uplata za ovaj ugovor iznosila je 2.516€.

Pitanje 2 - Ne protokoliranje primljenih faktura

- Nalaz** Prema finansijskom pravilu br. 01/2013, sve fakture koje se primaju/protokolišu primenom postupaka unutrašnje kontrole za cirkulaciju dokumentacije. U tom aspektu, primljene fakture treba protokolirati i evidentirati u knjizi faktura. Primetili smo da ne sve fakture primljene od EO protokolirane i imale datum primanja od strane AKK-a. Tokom testiranja plaćanja u 10 slučajeva fakture nisu bile protokolirane.
- Rizik** Ne protokoliranje faktura povećava rizik od gubitka ili dvostruke isplate iste fakture.
- Preporuka 2** Predsednik AKK-a treba osigurati da se primenjuju sve procedure unutrašnje kontrole za cirkulaciju dokumentacije i da se fakture protokolišu u trenutku prijema.

3.6 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Upravljanje imovinom je važan deo finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru. Odgovarajući sistem upravljanja imovinom zahteva jasno određenje toka zadataka za registraciju, upoređivanje, izveštavanje i obelodanjivanje u GFI.

Pregledali smo da li je proces registracije i način vođenja evidencije je u skladu sa zahtevima Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom budžetskih organizacija.

AKK u GFI obelodanjivala kapitalnu imovinu iznad 1,000 € u vrednosti nule, dok je ne-kapitalna imovina ispod 1,000 € u iznosu od 14,836 €, kao i zalihe u vrednosti 500€. U testiranim uzorcima nismo primetili neko pitanje za izveštavanje.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.7 Neizmirene obaveze

Izveštaj o ne izmirenim obavezama prema snabdevačima na kraju 2017 je 596€. Ove obaveze su prenete za plaćanje u 2018. Razlog za neplaćanje bio je, prijem fakture u 2018 godini. AKK ima dobrog sistema kontrole za upravljanje plaćanja i izveštavanje obaveza je izvršena na redovnom mesečnom osnovu na Trezor.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

---

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije o GFI za 2016 godinu AKK-a, rezultirao je sa šest preporuka. AKK je pripremila Akcioni Plan delovanja u kojem je prikazivao način kako će se sprovesti date preporuke od strane NKR.

Do kraja naše revizije za 2017, četiri preporuke su sprovedene, i dve se na procesu sprovođenja. Štaviše, iz 2015 godine, od šest datih preporuka tri su sprovedene u 2017 godini, dve su bile na procesu i jedna preporuka još nije adresirana. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak II.

5 Dobro upravljanje

Uvod

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR sa unutrašnjom revizijom i dobro upravljanje javnom imovinom.

Ključna pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK-a od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose MF-a.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

AKK je razmotrila zahteve predviđene pravilima FUK-a i završila na vreme samo-ocenjivanje. Takođe, AKK je implementirala jedan deo preporuka, a ostali deo je u procesu implementacije, takođe pripremio registar rizika, međutim nije izvršio nadgledanje i ažuriranje registra rizika, najmanje tromesečnog.

Uprkos postignutom napretku, mi smatramo da neki aspekti upravljanja unutar AKK-a zahtevaju daljne poboljšanje kao što je nedostatak strateškog plana i nadgledanje rizika.

5.1 Sistem unutrašnje revizije

Unutrašnja revizija je važan segment koji osigurava višeg menadžmenta da su mehanizmi unutrašnje kontrole pravilno projektovani i implementirani. Tamo gde se primećuje da unutrašnje kontrole ne funkcionišu ispravno, unutrašnja revizija pruža savete i preporuke kako ih poboljšati.

Na osnovu AU br. 23/2009 o osnivanju Jedinice za Unutrašnju Reviziju, AKK ne ispunjava kriterijume⁵ za osnivanje JUR-a.

U nedostatku JUR-a, unutrašnju reviziju vrši (DUR) u okviru Ministarstva Finansija (MF), tako da tokom 2017 godine DUR nije izvršio neki proces unutrašnje revizije za AKK.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

5.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Da bi imali dobro planiranje, za redovno nadgledanje aktivnosti i da bi omogućilo efikasno donošenje odluka, menadžment treba da ima redovne izveštaje. Odgovornost kao proces je prihvatanje odgovornosti, držanje osoba odgovornih za njihove postupke i obelodanjivanje rezultata na transparentan način. Dok je upravljanje rizicima proces koji se odnosi na identifikaciju, analizu, procenu i akcije/mere menadžmenta za kontrolisanje i reagovanje na pretnje koje ugrožavaju organizaciju.

---

⁵ Kriterijumi (iznad 1 miliona budžet, 50 osoba zaposlenih, i visoki stepen rizika).

Pitanje 3 – Nedostatak Strateškog Plana i nedostatak nadgledanja rizika

- Nalaz** AKK nije izradio strateški plan, kako to zahtevaju procedure FUK-a, gde se određuju strateški ciljevi i način njihove realizacije na dužem periodu. Takođe, AKK je pripremio spisak upravljanja rizika koji zahtevaju pravila FUK-a i finansijska uredba 01/2010. Međutim, ovaj registar se ne upravlja sistematski u smislu ažuriranja i nadgledanja načina preduzimanja akcija za ublažavanje ovih rizika.
- Rizik** Nedostatak strateškog plana onemogućava tretiranje pitanja koja su neophodna za poboljšanje efikasnosti i nadgledanje napretka u postizanju željenih rezultata na dugi period, dalje nedostatak ažuriranja registra rizika utiče na smanjenje kvaliteta usluge.
- Preporuka 3** Predsednik AKK-a treba da osigura izradu dokumentovanog i efikasnog strateškog plana/procesa za nadgledanje postavljenih ciljeva. Takođe da osigura kontinuirano ažuriranje i nadgledanje rizika i tromesečno izveštavanje o sprovođenju zahteva u ovoj oblasti.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se isticke i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina

Komponenta revizije	Preporuke koje su prenete iz 2015 godine	Sprovedene tokom 2017 godine	U procesu sprovođenja tokom 2017	Ne sprovedene
Sprovođenje preporuka iz prethodne godine - Prioritet visoki	Generalni Sekretar treba osigurati da je sproveden akcioni plan, pregledani, koji tačno određuje vremenske rokove za sprovođenje preporuka GR-a, sa identifikovanim odgovornim osobljem, uz fokusiranje najpre u najvažnijim oblastima.		U procesu sprovođenja. Akcioni plan je izrađen, ali nisu implementirane sve preporuke.	
Ne sprovođenje zahteva za upravljanje rizika - Prioritet visoki	Generalni Sekretar treba osigurati da je delegirana direktna odgovornost za upravljanje rizika kod jednog adekvatnog direktora i da osigurava mesečno izveštavanje za sprovođenje zahteva u ovoj oblasti i za rizike koje se upravljaju.		U procesu sprovođenja. Registar rizika je izrađen ali nije nadgledan.	
Slabosti u menadžerskim kontrolama visokog nivoa - Prioritet visoki	Generalni Sekretar treba da razmotri postojeće aranžmane izveštavanja kako bi osigurao da se slabosti blagovremeno identifikuju, dokumentuju i izveštavaju, u cilju njihovog izbegavanja..			Preporuka nije sprovedena.

Komponenta revizije	Preporuke koje su data za 2016 godinu	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
Nizak nivo sprovođenja preporuka iz prethodne godine- Prioritet visok	Predsedavajući Komiteta treba da osigura da se akcioni plan, pregleda, tako da analizirao uzroke nerealizovanih preporuka, i da odrediti novi rok, kao i odgovorno osoblje za njihovu realizaciju. U početnom fokusu treba da budu područja većeg značaja. Realizaciju ovog plana treba kontinuirano pratiti.		U procesu sprovođenja. Akcioni plan je izrađen 2017 godine, ali su implementirane samo tri preporuke.	
Upitnik samo-ocenjivanja - Visoki Prioritet	Predsednik Komisije treba da osigura da je pregledano dopunjavanje upitnika samo-ocenjivanja te da je obavljeno adresiranje oblasti sa slabostima na proaktivan način. Treba se primenjivati jedan mehanizam kako bi potvrdila tačnost upitnika i da obezbedi adresiranje identificiranih pitanja. Predsednik Komisije treba da osigura da odredi direktnu odgovornost za upravljanju rizikom i da osigura sistematsko izveštavanje i nadgledanje o sprovođenju zahteva iz ovog procesa.	Preporuka je sprovedena.		
Slabosti u menadžerskim kontrolama -	Predsednik Komisije treba da osigura da je izvršen jedan pregled za utvrđivanje oblika finansijskog i operativnog		U procesu sprovođenja. Izveštavanje na nivou lanca	

Visoki prioritet	izveštavanja kod visokog menadžmenta od kojeg se zahteva da upravlja efektivnim upravljanjem delatnosti i da osigura da je do 1. Oktobra 2016 godine, postavljeno odgovarajuće rešenje.		odgovornosti je počelo da funkcioniše, ali ne u potpunosti.	
Neppravilna nadoknada za osoblje za podršku - Prioritet srednji	Predsednik Komisije treba ojača kontrole da osigura usklađenost sa zakonom i pravilnikom o kompenzaciji zaposlenih. Naknada svih zaposlenih koji su osnivali ugovor sa Zakonom o radu treba biti subjekat ovog zakona i potrebne promene trebaju da blagovremeno reflektiraju na platnim listama.	Preporuka sprovedena.	je	
Ne inventarisanje imovine - Prioritet srednji	Predsednik Komisije treba da osigura da su postavljene odgovarajuće kontrole koje omogućavaju upravljanje imovinom u skladu sa zahtevima Pravilnika o upravljanju imovinom. Naglašeni značaj treba dati ovom procesu inventarizacije na kraju godine, kako bi se osiguralo da je celokupna imovina u dobrom stanju i koristi za određenu svrhu.	Preporuka sprovedena.	je	

Dodatak III: Pismo potvrdjivanja

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për periudhën 01.01.2017 deri më 31.12.2017 dhe për implementimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Vendi dhe data:

Prishtinë 06.05.2018

I nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Raportit Financiar të AKK-së për periudhën 01.01.2017 deri më 31.12.2017 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Kryetari i AKK-së

Valon PRRESTRESHI

